

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง เซาว์บัญญัติและตัวแปรทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่เป็นส่วนคิดตัวของนักเรียนมาแต่กำเนิด ได้แก่ เพศ ลำดับที่ของการเกิด ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง และตัวแปรที่เป็นภูมิหลังของครอบครัวนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของครอบครัว ขนาดของครอบครัว ชั้นทางสังคม ศาสนาที่นับถือ การใช้สื่อสารมวลชนที่ติดตั้งที่บ้าน และภาษาที่ใช้พูดที่บ้าน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 364 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ เซาว์บัญญัติแมทธิสส์ก้าวหน้ามาตรฐาน แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน และแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดของครอบครัว ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน พร้อมทั้งคัดลอกผลการเรียนของนักเรียนจากสมุดบันทึกผลการเรียนแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และส่วน เบียง เบนมาตรฐานของคะแนน เซาว์บัญญัติคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน เซาว์บัญญัติและตัวแปรทางสังคมกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนด้วยสูตรเพียร์สัน โพรดัค โมเมนต์ (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation) วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ทุกองศาของตัวทำนายกับตัวเกณฑ์ และสร้างสมการทำนายโดยใช้ตัวทำนาย คือ ระดับ เซาว์บัญญัติและตัวแปรทางสังคม

ข้อค้นพบ

1. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงสุดเท่ากับ 3.90 เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำสุดเท่ากับ 1.16 เกรดเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 ($\bar{Y} = 2.48$) และมีระดับคะแนน เซาว์บัญญัติเท่ากับ 48.223 ($\bar{X} = 48.223$) หรืออยู่ ณ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์กับ เกณฑ์ มีดังต่อไปนี้

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คะแนน เซาว์นบัญญัติ กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .492 รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .115 เพศ กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีค่าเท่ากับ .177 ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .110 ถิ่นที่ตั้งของบ้านกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.117 การพูดภาษาไทยกลางกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .094 การพูดภาษาไทยใต้กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.104 และการพูดภาษาจีนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .116

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์กับตัว เกณฑ์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .034 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.067 ขนาดของครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .021 ศาสนาพุทธกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .018 ศาสนาอิสลามกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.049 ศาสนาคริสต์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .101 ลำดับที่การเกิดของบุตรกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.071 ลักษณะของครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.080 การพูดภาษามลายูกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.044 การฟังวิทยุกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.033 การดูโทรทัศน์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .057 และการอ่านหนังสือพิมพ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ .033

3. ตัวพยากรณ์ ซึ่งได้แก่ คะแนน เซาว์นบัญญัติและตัวแปรทางสังคมที่ได้รับเลือก เข้าสู่สมการถดถอยทั้ง 7 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โดยที่คะแนน เซาว์นบัญญัติ เป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ เพศ รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน การพูดภาษาจีน ลักษณะของครอบครัว การพูดภาษาไทยกลาง และ ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง ตามลำดับ เมื่อใช้คะแนน เซาว์นบัญญัติสามารถอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ถึงร้อยละ $24 (R^2 = 24)$ เมื่อเพิ่มตัวแปร เพศ สามารถอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ถึงร้อยละ $27 (R^2 = 27)$ เมื่อเพิ่มตัวแปรรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนก็สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทาง

การเรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 28 ($R^2 = 28$) เมื่อเพิ่มตัวแปรการพูดภาษาจีน ก็สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 30 ($R^2 = 30$) เมื่อเพิ่มตัวแปรลักษณะของครอบครัว ก็สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 31 ($R^2 = 31$) เมื่อเพิ่มตัวแปรการพูดภาษาไทยกลาง เข้าไปอีกก็สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 32 ($R^2 = 32$) และเมื่อเพิ่มตัวแปรช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้องก็สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 33 ($R^2 = 33$)

4.1 สมการพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในรูปของคะแนนคือ

$$\begin{aligned} \text{สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน} = & -.7153 + .0550 (\text{คะแนน เชาวนัมปัญญา}) + .3285 (\text{เพศ}) + \\ & .0531 (\text{รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน}) + \\ & .6271 (\text{การพูดภาษาจีน}) - .1870 (\text{ลักษณะของครอบครัว}) + \\ & .1615 (\text{การพูดภาษาไทยกลาง}) + .1672 (\text{ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง}) \end{aligned}$$

4.2 สมการพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในรูปของคะแนน

มาตรฐาน คือ

$$\begin{aligned} \text{สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน} = & .4658 (\text{คะแนน เชาวนัมปัญญา}) + .2294 (\text{เพศ}) + .1129 \\ & (\text{รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน}) + .1360 \\ & (\text{การพูดภาษาจีน}) - .0982 (\text{ลักษณะของครอบครัว}) + \\ & .1100 (\text{การพูดภาษาไทยกลาง}) + .0970 (\text{ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง}) \end{aligned}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น ได้แก่

1.1 คะแนน เชาวนัมปัญญาเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุดในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เพราะ เป็นสมรรถภาพของบุคคลที่มีมาแต่กำเนิด โดยได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และสมรรถภาพนี้จะ เป็นตัวกำหนดศักยภาพของการเจริญเติบโตทางสมองของบุคคล (Vernon 1973: 9) นั่นคือ นักเรียนที่มีเชาวนัมปัญญาดีก็จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีเชาวนัมปัญญาไม่ค้ำยดีก็จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ และจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

คะแนน เซาว์นบีญญา มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .49 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Lavin (Lavin 1956, Cited by Bloom 1976: 52) ที่ศึกษาพบว่า เซาว์นบีญญาทั่วไป มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ประมาณ .50 และจากการศึกษาของ Tyler (Tyler, Cited by Sanford 1961: 195) พบว่า จากการใช้แบบวัด เซาว์นบีญญา เป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีค่าอยู่ระหว่าง .40 ถึง .60 ในทำนองเดียวกัน Venon (Venon 1979: 51) ได้วิจัยพบว่า เซาว์นบีญญาสามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .7 ถึง .8 นอกนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจ แรงจูงใจ คุณภาพของการสอนและสิ่งแวดล้อม

1.2 สำหรับ เพศนั้น เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญรองลงมาจากคะแนน เซาว์นบีญญา ในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน และจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งอาจเนื่องมาจากนักเรียนชายที่มีการศึกษาอยู่ในระดับนี้อยู่ในช่วงวัยรุ่น ชอบคบเพื่อนฝูง ชอบเที่ยวเตร่ จึงทำให้ขาดการเอาใจใส่ต่อการเล่าเรียน จึงทำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ ส่วนนักเรียนหญิงที่มีการศึกษาอยู่ในระดับนี้ อยู่ในช่วงวัยรุ่นเหมือนกัน ชอบคบเพื่อนฝูง ชอบเที่ยวเตร่ แต่สภาพของชนบทธรรมนิยมประเพณี และสังคมไทยไม่เอื้อ หรือเปิดโอกาสให้นักเรียนหญิงสามารถกระทำสิ่งเหล่านั้นได้ จึงทำให้มีเวลาว่างที่จะเอาใจใส่ต่อการเล่าเรียนมากขึ้น จึงทำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย และเนื่องจากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นวิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับ จึงทำให้นักเรียนหญิงได้เปรียบกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Clark (Clark 1961: 205) ที่ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างเพศ โดยควบคุมในเรื่องอายุจริง และอายุสมอง ผลของการศึกษาพบว่า ในเรื่องของการใช้ภาษาและการสะกดตัวแล้ว ปรากฏว่านักเรียนหญิงมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย และ Parsley (Parsley 1963: 210-212) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน และได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่า นักเรียนหญิง เก่งกว่านักเรียนชายในเรื่องการอ่าน การสะกดตัว และการเขียนด้วย

1.3 รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน ก็เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีรายได้สูง สามารถซื้อหนังสือ อุปกรณ์ทางการศึกษาได้เต็มที่ ทำให้ไม่มีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ และจะทำให้ตั้งใจในการเล่าเรียนมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถไปเล่าเรียนเพิ่มเติมหรือเรียนพิเศษ ซึ่งนอกเหนือจากการเรียนตามปกติได้ จึงทำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Knief and Stroud (Knief and Stroud 1959: 117-120) ที่ได้ศึกษาพบว่า นิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะสามารถประสมผลสำเร็จในการเรียนได้ดีกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า และ Wright and Bean (Wright and Bean 1974: 277-283) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในการทำนายผลการเรียนในวิทยาลัย พบว่า รายได้ของครอบครัวเป็นตัวแทนของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งใช้เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด

1.4 การพูดภาษาจีน และภาษาไทยกลาง เป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนที่พูดภาษาจีนส่วนใหญ่จะมีอาชีพค้าขาย ดังนั้นร้านค้าส่วนใหญ่จึงอยู่ในแหล่งชุมชนหรือในเขตเทศบาล จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้สามารถรับรู้ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และโดยเฉพาะนักเรียนเหล่านี้มีอาชีพค้าด้วย จึงทำให้ต้องใช้ความคิดคำนวณอยู่เสมอ ซึ่งอาจจะทำให้เรียนได้ดีในวิชาที่ต้องคิดคำนวณ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวของนักเรียนที่พูดภาษาจีนค่อนข้างจะเข้มงวดเอาใจใส่ต่อบุตร และเรื่องการเล่าเรียนของบุตรด้วย ส่วนการพูดภาษาไทยกลางนั้น เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในการเรียนการสอน และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นได้จัดวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ซึ่งนักเรียนทุกโปรแกรมการเรียนจะต้องเรียน เพราะฉะนั้นหากนักเรียนไม่พูดภาษาไทยกลางที่บ้านจะเสียเปรียบ และยังส่งผลไปถึงการเรียนในวิชาต่าง ๆ ด้วย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิศ เหลลีน เขียวหวาน (2520: 101) ได้ศึกษาพบว่า การพูดภาษาไทยกลางที่บ้านมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน นั่นคือ นักเรียนที่พูดภาษาไทยกลางที่บ้านจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้พูดภาษาไทยกลางที่บ้าน นอกจากนี้ สุรเดช ปนาทกุล (2520: 49) ได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สำคัญในลำดับสูงสุดของการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ คือ ตัวแปร การพูดและฟังภาษาไทยกลางที่บ้านด้วย

1.5 ลักษณะของครอบครัว จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวขยาย ส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัว เดียว เนื่องจากครอบครัว ขยายเป็นครอบครัวที่ประกอบด้วย บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง ซึ่งทำหน้าที่เลี้ยงดู บุตรหลาน เป็นครอบครัวที่มีความรัก (อานนท์ อาภาภิรม 2515: 166-167) และจากการศึกษา ของ สุข เศษชัย (2506) พบว่า ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ในครอบครัว เป็นส่วนที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียน ส่วนครอบครัว เดียว เนื่องจาก สภาพทาง เศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพกันทั้งสองคน ซึ่งทำให้มี โอกาสใกล้ชิดกับบุตรของคนน้อยมาก ทำให้บุตรมีปัญหาเรื่องความรัก และมีความรู้สึกที่ตนเอง ขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ดูแล และบิดามารดาก็ไม่เข้าใจในตัวบุตรด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัฒนา หุ่มเล็ก (2513) ได้ศึกษา เปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการ เรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถ ทางการ เรียนต่ำในชั้นมัธยมศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการ เรียนของ นักเรียน คือนักเรียนที่มีความสามารถในการ เรียนสูง มีความสัมพันธ์กับบิดามารดา และญาติพี่น้อง ดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถในทางการ เรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

1.6 ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีช่วงห่างระหว่าง พี่น้อง แต่ละลำดับห่างกันมากจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้อง แต่ละลำดับห่างกันน้อยกว่า เนื่องจากครอบครัวนักเรียนที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้อง แต่ละลำดับ ห่างกันมาก บิดามารดาจะมีเวลาใกล้ชิดดูแลอบรมสั่งสอนบุตร มีเวลาเอาใจใส่เกี่ยวกับ เรื่อง การศึกษาเล่าเรียนของบุตร และบิดามารดาของนักเรียน เหล่านี้ก็มีเวลาที่จะสามารถออกไปประกอบ อาชีพได้เต็มที่ ซึ่งจะทำให้ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวดีไปด้วย แต่ครอบครัวของนักเรียน ที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้องแต่ละลำดับห่างกันน้อย บิดามารดาก็จะไม่ค่อยมีเวลาใกล้ชิดอบรม สั่งสอนบุตร โดยเฉพาะมารดาซึ่งเป็นผู้ที่สามารถจะใกล้ชิดบุตรมากที่สุด แต่มักจะไม่มีเวลาใกล้ชิด กับบุตรมากนัก เพราะจะต้องคอยเลี้ยงดูบุตรคนรองอีกต่อไป จากการศึกษาขององค์การอนามัย พบว่า มารดาที่มีบุตรดี จะไม่มีเวลาพักผ่อนที่จะดูแลสุขภาพ สุขภาพทรุดโทรม เป็นโรคโลหิตจาง มีน้ำหนักไม่พอที่จะเลี้ยงทารก ร่างกายขาดสารอาหาร เพราะไม่มีเวลาสร้างสารอาหารทดแทน ส่วนที่เสียไป ส่วนทารกที่คลอดหลัง ๆ จะมีน้ำหนักตัวต่ำกว่าปกติ เป็นโรคขาดสารอาหาร และ โรคติดเชื้อได้ง่าย (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, สุขชัย สุกวรรณ และ สมคิด อิศระวัฒน์

(2520: 215-216) จากการศึกษาของ Zajonc and Markus (Zajonc and Markus 1975: 74-78) ได้ศึกษาพบว่าในครอบครัวที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้อง แต่ละลำดับห่างกันมาก จะมีผลดีต่อลูกคนรอง แต่ถ้าช่วงห่างระหว่างพี่น้องแต่ละลำดับห่างกันน้อย จะมีผลเสียต่อลูกคนรอง และ Dandes and Dow (Dandes and Dow 1969: 641-644) ได้ศึกษาพบว่า ช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้องมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน นั่นคือ นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้องมากจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีช่วงห่างระหว่างพี่น้องน้อย

2. ตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่

2.1 ลำดับที่ของการเกิด เนื่องจากสภาพของสังคมไทยในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดู มักจะให้ความสนใจกับบุตรคนแรกและบุตรคนรองลงมาไม่แตกต่างกัน และในการศึกษาลักษณะของตัวแปรนี้จะต้องอาศัยการศึกษาระยะยาว จึงอาจจะเห็นได้ชัดเจนมากกว่าการศึกษาเฉพาะภาคตัดขวาง ดังนั้นจึงทำให้ตัวแปรนี้ไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้

2.2 ศาสนาที่นับถือ จากผลการวิจัยพบว่า ศาสนาที่นับถือไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากหลักของศาสนาทุกศาสนาสั่งสอนให้บุคคลที่นับถือทุกคนเป็นคนดี และไม่ทำความชั่วอยู่เสมอ ดังนั้นถึงแม้ว่านักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกัน แต่ก็เป็นผู้ไม่ทำความชั่วอยู่เสมอเหมือนกัน จึงทำให้นักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกันมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่แตกต่างกัน และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์ มีจำนวนน้อย จึงทำให้ตัวแปรศาสนาที่นับถือไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้

2.3 การใช้สื่อสารมวลชน เนื่องจากในสภาพปัจจุบันสังคมได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการสื่อสาร ซึ่งเป็นสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งได้มีการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ออกในหลายรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสารต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารอยู่เสมอ จึงทำให้ตัวแปรการใช้สื่อสารมวลชนไม่สามารถที่จะทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้

2.4 ถิ่นที่ตั้งของบ้าน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสภาพท้องถิ่นในบริเวณนั้น โดยเฉพาะใน เขตเทศบาลและ เขตสุขาภิบาล มีสภาพที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก จึงทำให้ตัวแปรตัวนี้ไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้

2.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนจะมีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจากการทดสอบคะแนน เซวาร์นับัญญัติก็พบว่านักเรียนกลุ่มนี้มีคะแนน เซวาร์นับัญญัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวนี้ส่งผลสอดคล้องซึ่งกันและกัน จึงทำให้ตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้

2.6 ขนาดของครอบครัว เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับ เด็กนักเรียนไทย ซึ่งมีทัศนคติ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกันกับการศึกษาของ Sukhendar (Sukhendar 1966: 133-137) ซึ่งได้ศึกษากับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาในเมืองมัทราส ในอินเดีย ที่พบว่าขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2512: 70) ซึ่งศึกษา เปรียบ เทียบของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรขนาดของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นตัวแปรตัวนี้จึงไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้

2.7 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน เนื่องจากสภาพสังคม และ เศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากยิ่งขึ้น และไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่เกี่ยวกับ เรื่องการเล่าเรียนของบุตร ดังนั้นตัวแปรอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้

3. ตัวแปรที่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้แก่ คะแนนเซวาร์นับัญญัติ เพศ รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน การพูดภาษาจีน และภาษาไทยกลาง ลักษณะของครอบครัวและช่วงที่ห่างระหว่างพี่น้อง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะได้มีการศึกษาดั้วแปรทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนพร้อม ๆ กัน ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ทักษะสติบุคคลิกภาพของนักเรียน คุณภาพการสอนของครู และบรรยากาศภายในห้องเรียน
2. ควรจะได้ทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะช่วยให้อธิบายชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรจะได้มีการศึกษาแบบระยะยาว (Longitudinal) เกี่ยวกับดั้วแปรทางสังคมที่เป็นส่วนติดตัวของนักเรียนมาแต่กำเนิด ได้แก่ ลำดับที่ของการเกิด ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงอิทธิพลของดั้วแปรทางสังคมตัวนี้ ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างชัดเจน
4. จากผลการวิจัยที่พบว่าดั้วแปรถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน นั่นคือนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มีแนวโน้มที่จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจะช่วยเหลือนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตเหล่านั้น โดยการสอนพิเศษเพิ่มเติมให้นอกเหนือจากชั่วโมงเรียนปกติ
5. เขตการศึกษา 2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ควรจะเผยแพร่ข่าวสารของความสำคัญของการพูดภาษาไทยกลางที่บ้านต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน และนักเรียนซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย